

KÖZMUNKÁK ÉS IPARNEMESÍTÉS. E címen Paul Westheim cikket írt a „Hilfe“ 22-ik számába, melynek rövid tartalmát arra való tekintettel ismertetjük az alábbiakban, mert csaknem minden szavát megszívelhetik azok az ú. n. illetékes körök, amelyeknek feladata a hazai ipar fejlesztése.

A cikk gondolatmenete a következő:

Közéleti és állami hivatalnokaink között vannak sokan, kik az iparművészeti reformtörekvések gazdasági, etikai és esztétikai becsét értékük szerint méltányolják. Ezeknek köszönhetjük az ipariskolák s a rajzoktatás reformját, itt-ott az iskolai műhelyekkel s a kézimunkával való komoly kísérletezést. Egyes művészeti feladatok megoldását is művészekre bízzák olykor s nem egy gyűlésterem, munkaház vagy más egyéb ennek köszöni szépségét.

Ez azonban az ipar nemesítése szempontjából vízcsöpp a tengerben, amíg úgy az állam, mint a többi hatóságok közmunkákra kiírt pályázataiknál egy feltételhez ragaszkodnak elsősorban.

Ez pedig: az olcsóság. Ha az iparos avagy vállalkozó csakis olcsó árakkal versenyezhet sikeresen, akkor természetesen arra fog igyekezni, hogy az olcsó és hitvány anyag mellett, melyet használni kénytelen, a tartósságnak, jó anyag és munkának látszatát megőrizze.

Ez az oka annak, hogy közönségünk, mely a pályaudvarokon, bíróságokon, postán, városházákban s egyéb helyeken mindig látja ezt az olcsó és hitvány terméket, maga is úgy gondolkozik, hogy az anyag és munka jósága és tartóssága a bútortáznál nem kell hogy tekintetbe jöjjön.

Ha a közmunkákra kiírt pályázatoknál jó anyagot és munkát követelnének a pályázóktól, akkor az iparosok ezen a téren versenyeznének egymással, a közönség a saját otthonában is szívesen látná a jó munkát, melyet a középületekben lát és becsülni tanul.

Azokkal a tisztviselőkkel, kik a közmunkák kiadásánál döntenek, meg kellene ismertetni az anyag, technika, szépség, tartósság és célszerűség föltételeit; ha ezekkel tisztában volnának, akkor jótékony befolyást gyakorolhatnának az ipar nemesítésére. A jó minőségű, ízléses munkákon iparos és közönség egyaránt tanulhatna; előbbi a jót utánozni, illetve azzal versenyezni, s az esetleges hibákat elkerülni; utóbbi azt, hogy a jó munkának értéke maradandó s így az ízléstelen, hazug olcsó készítmények, melyekkel folytonos bosszúság és javítási költség jár, vele semmiesetre sem versenyezhetnek.

A FRANCIA IPARMŰVÉSZET CSÖDJE. A modern élet mindinkább háttérbe szorította a történelmi stílusformákat. Franciaország az egyetlen, melyben megrekedt az iparművészet átalakulása, úgy hogy ma ott kizárólag a XVI. Lajos korabeli és az empire-stílus az uralkodó.

Ez tapasztalatból kiindulva Edouard Deverin a „Revue“-ben kérdést intézett azokhoz a művészekhez és kritikusokhoz, kik Franciaországban a modern iparművészet zászlóvivői, hogy vajjon mi okát tudnák adni a modern iparművészeti fejlődés megrekedésének, s mik volnának azok az eszközök, melyekkel ezen hanyatlás ellen sikeresen lehetne küzdeni.

A hanyatlás okául sok mindent hoznak fel a válszólo művészek. Így Lalique a plagizátorokat okolja, kik a modern stílust diszkreditálták; mások is a modern stílus túlzásaiban és ízléstelenségeiben látják a hanyatlás okát; Abel Landry az építészeket vádolja azzal, hogy a régi stílusokat utánozva rossz példát mutatnak, mások a gyárosokban találják meg a hibát, mert nem mernek semmit kockáztatni s a régi bútorok utánzataival tartják jól a közönséget. A gyári munka túltengése, a közönség előszeretete a régiségek iránt: mind olyan okok, melyek a modern iparművészet fejlődésének útjában állanak.

A hanyatlás elleni küzdelemhez legjobbnak tartják a modern szellemben dolgozó művészek tömörülését és érintkezését a közönséggel; továbbá az államnak pártfogását oly értelemben, hogy épületeket, bútortárat modern stílusban készíttessen; végül mint legfontosabbat, a nevelést emelik ki: a leendő művészeket önálló munkára s a közönséget egyéni ízlésre kell megtanítani.

KERESKEDŐK ÍZLÉSÉNEK NEVELÉSE. Ma minden eszközzel azon igyekezünk, hogy a közönség ízlését neveljük. Iskola, kiállítások, felolvasások, mind ennek a célnak szolgálatában állanak. Hatásuk kétségtelenül van, s a szépért dolgozni tudó embereknek örömeik telhetik azokban az eredményekben, melyeket nekik köszönhetünk.

Ennek a nagy ízlésnevelésnek van azonban egy bibéje. Akik nevelnek a közönséget, azoknak alig van közönségük, akiknek meg hivatásuknál fogva nagy a közönségük, azoknak nincs meg a képességük, hogy ízlését nevelhessék.

Nem a nagyközönséget kell elsősorban a jó ízlés útjára vezetni, hanem azokat az embereket, akiknek a mindennapi életben bőven van alkalmuk arra, hogy a közönséggel azt kedveltessék meg, ami az ő ítéletük szerint szép: a kereskedőket.

Tagadhatatlan, hogy ezen a téren is megtették már az első kísérleteket; nemrégiben tartották meg az első kirakatversenyt Budapesten, s bár itt inkább az ügyes reklám, mint a szépség versenyzett egymással, tagadhatatlan, hogy alkalmat adott néhány szép kirakat rendezésére. A kirakatnál sokkal fontosabb azonban az, hogy a kereskedőnek vagy elárúsítónak van-e ízlése vagy sem. Hiszen tudjuk jól, hogy az az ügyes kereskedő, aki az áróját el tudja adni — tekintet nélkül arra, hogy az szép-e, jó-e, vagy sem.

Az elárúsítói ügyes fogásoknak ma már egész kis irodalma van s bátran mondhatjuk, hogy senkisésem képes

oly ügyesen megnyitni az emberek zsebéit, mint az a kereskedő, aki igazán ért az elárúsításhoz. A vásárló közönségről pedig tudjuk azt, hogy rendszerint nem a maga ízlése szerint vásárol, — igaz ugyan, hogy ezt senkisésem hiszi magáról, de tényleg úgy van, — hanem azt vesz, amiről az ügyes kereskedő elhítteti vele, hogy neki tetszik.

Ezért fontos és szükséges, hogy a kereskedőnek legyen ízlése. Az a kereskedő, aki a maga vevői számára szép portékát tud vásárolni, aki az ízléstelen holmikk helyett ízlésesekeket tud becsempészni vevőinek otthonába, az az ízlésfejlesztés terén sokkal nagyobb munkát végzett tiz kiállítás, felolvasás és más egyébnél. Hiszen a vevők otthon szokják meg a szépet, az otthonukban fejlődik az ízlésük, nem az elmélet szemüvegén keresztül, sem egy-egy kiállítás futólagos benyomásából táplálkozik az ízlésük, hanem a mindennapi környezetből. Azok is, akik soha sem hallanak, hogy mi az ízléses, mi a szép, öntudatlanul hozzáférhetőkké válnak számára. De nemcsak a közönség, a gyáros, a termelő is kénytelen bizonyos mértékben követni a kereskedő ízlését; — ha tudja, hogy a szép, ízléses holmit keresett, úgy azt állítja elő: a szépség, a jóízlés mint számottevő tényező jelenik meg a kereskedelmi versenyben.

S még egyet. A vevőt hiába neveljük arra, hogy a szépet, a jót megbecsülje, amíg a kereskedő nem tud ebbeli kívánságának eleget tenni. Vásárolni csak azt fogja, amit a kereskedőnél talál, még akkor is, ha ez nem felel meg az ízlésének, mert nagyon kevés ember van, aki mindent a maga ízlésének megfelelően tudna elkészíttetni, s még ezeknél is kétséges, hogy a vevő sok utánjárását és türelmes várakozást vállalják-e.

Kereskedelmi iskoláinkban sok hasznos és szükséges dolgot tanulnak jövő kereskedőink, de az ízlésről, annak legelőlényibb követelményeiről nem igen hallanak, a szépről téves vagy homályos fogalmat szereznek, ha ugyan egyáltalán megismerkednek vele; közgazdasági jelentőségükről, kereskedelmi értékükről pedig ma még fogalmuk sincs, pedig egyik-másik szakban máholnap lesz annyira fontos, mint teszem azt az árúisme, vagy más tantárgy. Pedig tanítani, helyesebben ízlésre nevelni, ma már szintén tudunk, megvan már ennek is a módja, ha nem is lehet úgy paragrafusokba szedni, mint más tárgyat. A kereskedelem fejlesztésére hivatott testületeknek, elsősorban az iskoláknak, foglalkozniuk kellene ezzel a kérdéssel, hiszen egy oly jövő számára kell előkészíteniök a kereskedőket, melyben az ízlésnek, mint a kereskedelmi verseny hatalmas tényezőjének, szerepe lesz a kultúrországokban.

Németországban a kereskedelmi szakoktatásügyi szövetség a német „Werkbund“-dal szövetkezve, négy előadási sorozatot rendez e téren, melyeken a kereskedők ízlésének fejlesztése a cél. Ízlés és dívat; lakás és bútort; használati és fényűzési cikkek; ruházat, díszítés és reklámról lesz szó. Ennek a kezdeményezésnek harangoz be Eugen Kalkschmidt cikke. („Kaufmännische Geschmacksbildung“ a Dek. Kunst 12. számában), melynek nyomán itt is megpendítettük az eszmét. Utánzásra méltó, nagy áldozatot nem követel, haszna pedig nyilvánvaló.

MIHALIK GYULA.

PÁLYÁZAT MUNKÁSLAKÁSOK BERENDEZÉSÉRE. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a kereskedelemügyi m. kir. minisztertől rendelkezésére bocsátott alaplóból a következő két általános, nyilvános pályázatot hirdeti:

I.

Tervezzék meg a kispesti állami munkásházak lakásai közül kiválasztott lakástípus számára, amely lakókonyhából, egy szobából és mellékhelyiségekből áll, az adott alaprajzi megoldás figyelembevételével, a lakás belső kiképzését, bútortatát, felszerelési tárgyai közül függőnyt, terítőket, lámpást, kép- és tükörkereteket, a kályhát és a falfestést.

II.

Tervezzék meg a kispesti állami munkásházak lakásai közül kiválasztott lakástípus számára, amely konyhából, két lakószobából és mellékhelyiségekből áll, az adott alaprajzi megoldás figyelembevételével, a lakás belső kiképzését, bútortatát, felszerelési tárgyai közül függőnyt, szőnyeget, lámpást, kép- és tükörkereteket, kályhát és a falfestést.

Mindkét pályázatra érvényes határozatok:

1. A tervezésnél szem előtt tartandó, hogy a berendezésnek úgy a formák, mint az anyag szempontjából a jogos művészi igényeknek megfelelően, célszerűnek és lehetőleg olcsónak kell lennie.

2. A tervezőnek a lakás teljes berendezését egysegesen kell megoldania és a rajzokat úgy elkészítenie, hogy azokból a bútorok és egyéb berendezési tárgyak méretei, formája, szerkezete és színe világosan megérthetőek legyenek. Feltétlenül szükségesek a tervezett berendezés 1 : 10 arányú vetületi (ortogonális) színes rajzai (alaprajz, homlokrajzok), ezenkívül perspektivikus képeket is lehet beadni.

Tájékoztatóul a pályázók megkapják a szóban levő lakástípusok alaprajzainak és metszeteinek egy-egy példányát (l. 289. oldal), a feladat sikeres megoldása érdekében azonban kívánatos, hogy a kispesti munkásházák épülő házakat a helyszínén is megismerjék.

3. Pályadíjakul a Társulat mindegyik pályázaton külön-külön a következő összegeket tűzi ki:

I. díj 500—500 korona

II. díj 300—300 „

Amennyiben valamelyik pályadíjnyertes munka kivételre kerül, a tervező köteles a szükséges összes

részletrajzokat további 300 korona tiszteletdíjért a megbízástól számított egy hónapon belül elkészíteni és a Társulat rendelkezésére bocsátani.

4. A pályázaton csakis magyarul tudó, magyar állampolgár vehet részt.

5. A pályázat titkos. Ennélfogva a pályázó lássa el művét jellegével és csatolja hozzá ugyanazzal a jellegével ellátott zárt borítékban nevét és lakása címét.

6. A pályaműveket folyó évi december hó 7-ikének déli 12 órájáig kell beküldeni az Országos Magyar Iparművészeti Társulat igazgatóságához (Budapest, IX. ker., Üllői-út 33—37. sz.).

7. A pályázatot a Társulat állandó bíráló-bizottsága dönti el.

8. A díjazott tervek tulajdonjoga, beleértve a korlátlan sokszorosítási jogot is, kizárólagosan az Országos Magyar Iparművészeti Társulaté.

9. Valamennyi pályaművet a Társulat legalább három napig kiállítja az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban. A nem díjazott műveket a kiállítás lezárásától számított 30 napon belül el kell viténi, mert ezen határidőn túl a Társulat értük felelősséget nem vállal. Budapest, 1909 szeptember havában.

AZ ORSZ. MAGY. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT
ELNÖKSÉGE.

PÁLYÁZAT KÉZIMUNKÁK TERVEIRE. Az Orsz. M. Iparművészeti Társulat módját akarván ejteni annak, hogy hímzéssel, csipkekészítéssel s a vele rokon kézimunkával foglalkozó iparosokat, valamint az iskolákat jó kézimunka-mintákkal elláthassa, a következő általános nyilvános pályázatot hirdeti:

1. Tervezzenek valamely gyakorlati célnak szolgáló női kézimunkákat, úgymint: párnákat, asztalterítőket, faldíszeket, takarókat, tarsolyokat, kötényeket, ruhára való díszeket, függönyöket, misemondó - ruhát, csipkeszalagokat, csipkegallérokat stb.

2. A tervező maga állapítsa meg a tárgy nagyságát, anyagát, színét és az elkészítés módját (technikáját).

3. A tervezetnek olyannak kell lennie, hogy az után a tervezett kézimunka közvetlenül elkészíthető legyen. Szükséges tehát, hogy a tárgy egészét feltüntető rajzon kívül annak pontos részletrajza is meglegyen. Abban az esetben, ha ismétlődő díszítmenyi részletek vannak a tervezett tárgyon, elég ha csak egy természetnagyságú részletet rajzol meg a pályázó.

4. Kívánatos, hogy a pályázó a tervezett tárgy kidolgozásának módját is bemutassa. Ezért célszerű, ha a tárgy anyagát (vászon, selyem, bársony, cérna, stb.) és színét, valamint a megmunkálás mikéntjét feltüntető részletet valóságban elkészített és rajzához mellékel. Még jobb, ha teljesen elkészült munkáját (hímzést, csipkét stb.) csatolhatja pályatervéhez.

5. A társulat ezúttal nem tűz ki pályadíjat, hanem megveszi a jogos művészi igényeknek megfelelő legkiválóbb pályaműveket, a pályázókkal egyetértően megállapítandó méltányos tiszteletdíjon. Erre a célra a társulat 2500—3000 koronát irányoz elő.

6. A pályázaton csakis magyarul tudó, magyar állampolgár vehet részt.

7. A pályázat titkos. Ennélfogva lássa el a pályázó művét valamely jellegével s csatolja hozzá ugyanazzal a jellegével ellátott zárt borítékban nevét és lakása címét.

8. A pályaműveket f. évi december hó 9-ikére déli 12 órára kell beküldeni az Orsz. M. Iparművészeti Társulat igazgatóságához (Budapest, IX., Üllői-út 33—37.).

9. A pályázatot a Társulat állandó bíráló-bizottsága dönti el.

10. A megvásárolt tervek tulajdonjoga, beleértve a korlátlan sokszorosítási jogot is, kizárólagosan az Orsz. M. Iparművészeti Társulatot illetik meg.

11. Valamennyi pályaművet a Társulat legalább három napig kiállítja az Orsz. M. Iparművészeti Múzeumban. A meg nem vásárolt műveket a kiállítás lezárásától számított 30 napon belül el kell viténi, mert e határidőn túl azokért a Társulat felelősséget nem vállal. Budapest, 1909. szeptember havában.

AZ ORSZ. MAGY. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT
ELNÖKSÉGE.

PÁLYÁZAT LEVÉLBÉLYEGEK RAJZÁRA. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter felkért bennünket a következő pályázati hirdetés közzéadására:

Új posta- és távirtda-értékjegyek kibocsátását határozta el, s azokhoz a szükséges művészi becsű képmintákat pályázat útján kívánom beszerezni.

A pályázat feltételei a következők:

1. Szükséges az 1, 2, 3, 5, 6, 10, 12, 20, 25, 30, 35, 50 és 60 fillér, s az 1, 2 és 5 korona értékű m. kir. posta- és távirtda-értékjegyek tervrajza, még pedig a koronaértékű jegyekhez egy, s a fillérértékűekhez négyféle, egymástól feltűnően eltérő tervezet.

A képminták nagysága a jelenleg forgalomban lévő értékjegyeknek megfelelő, vagyis 19 mm. széles és 23 mm. magas legyen, avagy, ha a kép tárgya kívánja, nagyobb, illetve 22 mm. széles és 34 mm. magas is lehet.

De a bemutatandó tervrajzok ezen méreteknél négyeszeres, vagy hatszoros nagyságában készíthetők és pedig fehér alapon fekete tollrajzban. Különböző a pályázó szabadságában áll, hogy a tollrajzon kívül ecsettel is készíthessen színvázlatot, de saját érdekében kívánatos, hogy bármelyik esetben az eredeti nagysággal egyező fényképkétszínű mellékeljen. — A nagyobb méretű képminta akár vízszintes, akár függőleges irányban tervezhető.

A rajzokat tipografiai kétszínnyomásra kell készíteni olyképp, hogy az értéket jelző számok a tömbben cserélhetőek legyenek, vagyis a rajz egyik színrészlete az értéket jelző számok helyén egyáltalán ne, de a gyártás technikai nehézségeit tekintve, lehetőleg más pontokon se fődje és ne keresztesse a másik színrészletet.

A kép rajza az utánzást nehezítő elég finom hajszálvonalat, vagy ilyenekkel alkotott rajzrészletet tartalmazzon, s oly szabatos, részletes és tiszta legyen, hogy a fényképileg kisebbitett képet vonalról-vonalra vésővel acéba metszeni lehessen.

305.

305. KACZIÁNYI ALADÁR: CSODASZARVAS.
TANÁR: UJVÁRY IGNÁC.

PEINTURE DÉCORATIVE.
„LA LÉGENDE DU CERF.”

306.

306. ORTNER FERENC: PULYKACSOPORT.
TANÁR: SÁNDOR BÉLA.

PEINTURE DÉCORATIVE.
DINDONS.

SZEMELVÉNYEK AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLA TANÍTVÁNYAINAK EZ IDEI MUNKÁIBÓL.
TRAVAUX DES ÉLÈVES DE L'ÉCOLE DES ARTS DÉCORATIFS.

307.

307. MEDREA KORNÉL :
TANULMÁNYFEJ.

SCULPTURE
DÉCORATIVE.
BUSTE.

308.

308. GREFF LAJOS :
KESELYŰ.
DEKORATIV TANULMÁNY.

SCULPTURE
DÉCORATIVE.
VAUTOUR.

SZEMELVÉNYEK AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLA TANÍTVÁNYAINAK EZ IDEI MUNKÁIBÓL.
TANÁR: MARÓTI GÉZA.

TRAVAUX DES ÉLÈVES DE L'ÉCOLE DES ARTS DÉCORATIFS.

309.

309. BÁNSZKY SÁNDOR: ZENEMŰVÉSZ SÍREMLÉKE.
TANÁR: MARÓTI GÉZA, MÁTRAI LAJOS.

MONUMENT FUNÉROIRE
D'UN MUSICIEN.

SZEMELVÉNY AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLA TANÍTVÁNYAINAK EZ IDEI MUNKÁIBÓL.
TRAVAUX DES ÉLÈVES DE L'ÉCOLE DES ARTS DÉCORATIFS.

310.

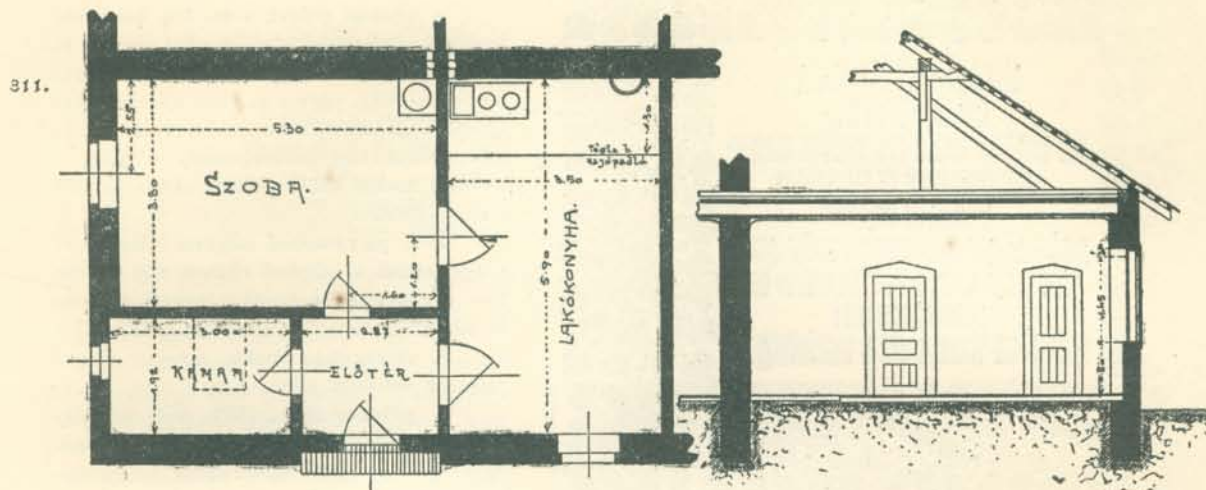

310. PETTEN SÁNDOR: URI NAPPALI SZOBA.
TANÁR: GYALUS LÁSZLÓ.

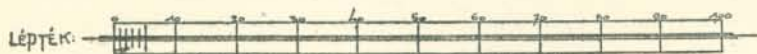
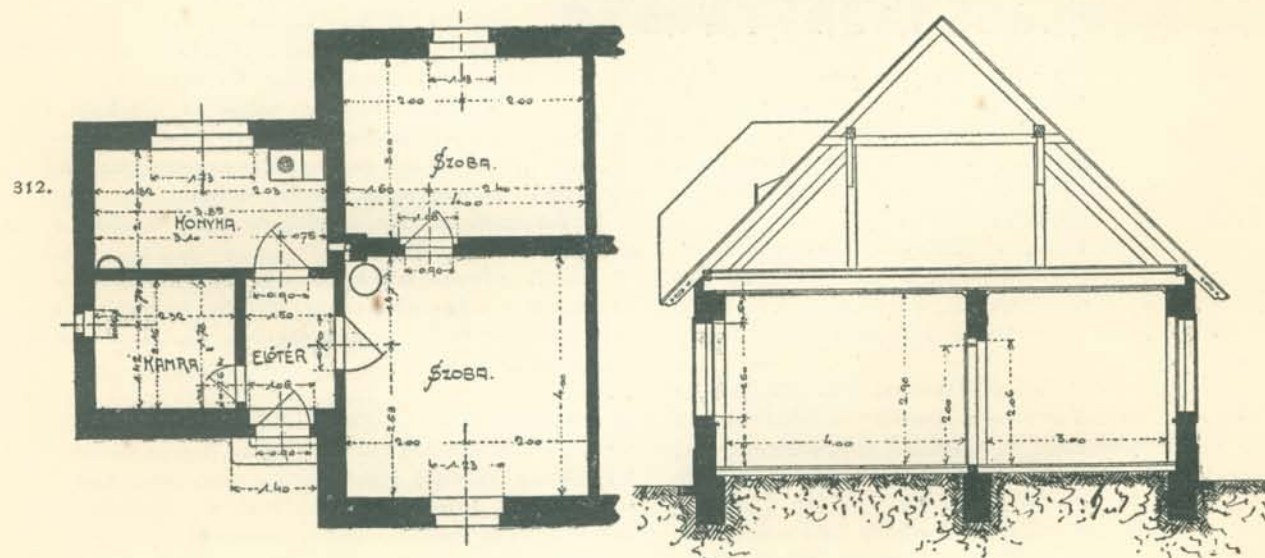
ETUDE. UNE CHAMBRE
DE GARÇON.

SZEMELVÉNY AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLA TANÍTVÁNYAINAK EZ IDEI MUNKÁIBÓL.
TRAVAUX DES ÉLÈVES DE L'ÉCOLE DES ARTS DÉCORATIFS.

I.

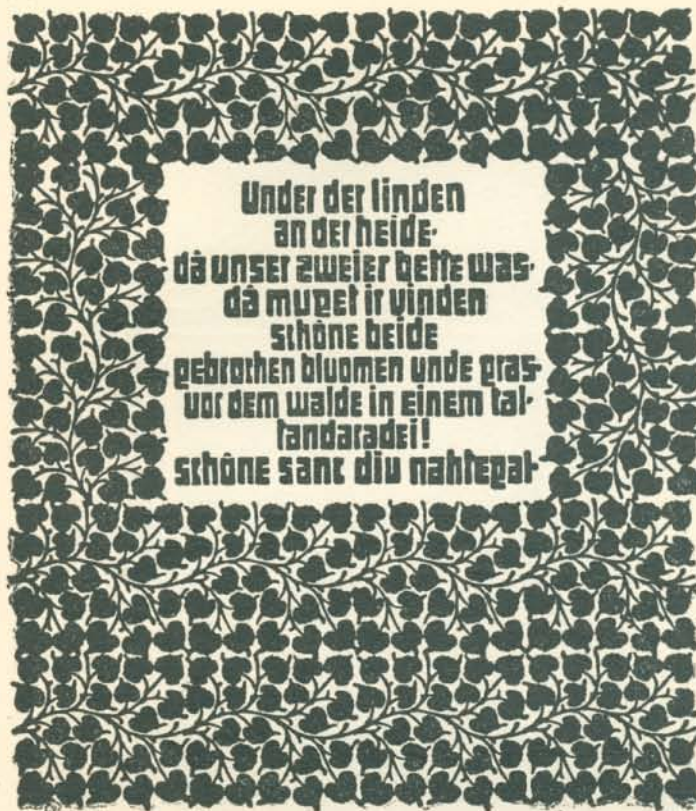
II.

311., 312. A KISPESTI MUNKÁSKOLÓNIA KÉT LAKÁSÁNAK TIPUSA
(L. A 283. OLDALON KÖZÖLT PÁLYÁZATI FELHIVÁST).

313.

313. SZEMELVÉNY LARISCH: UNTERRICHT IN ORNAMENTALER SCHRIFT C. MÜVÉBŐL.

E mellett azonban a kép rajzzal túltömött ne legyen, hogy a hivatali kezelésnél alkalmazandó felülbélyegzés fekete színét szembetűnően mutassa.

2. A tervrajzok a pályázó művész szabad tetszése szerint királyunk Ő Felseje képét, a hazai történelem korszakos eseményeit, az állam szimbólumait, kiváló középületeit, műemlékeit és szebb tájait tüntethetik föl.

De a képeknek feltétlenül tartalmaznia kell a „Magyar kir. posta“ és „fillér“, vagy „korona“ felírást, továbbá az utóbbi szavakhoz — megfelelő elrendezésben — az értékjelző számok helyeit, melyek megfelelő nagyok legyenek.

Az értékjelző számokat mindenik fajta mintán két pontra, legcélszerűbben a kép keretének két függőleges vonalába középre, avagy a kép alsó, esetleg felső sarkaiba lenne kívánatos tervezni.

A rajzban a magyar korona külön is használható, de ha a magyar címer alkalmaztatik, ettől a koronát elválasztani nem szabad, s lényegben a m. kir. miniszterelnökség által 3755/1875. sz. a. kiadott „Magyar korona országai egyesített címeré“-nek hiteles rajzát kell irányadónak venni.

3. Pályadíjak a következők: a) egy pályadíj 2000 korona, b) két pályadíj egyenként 1500—1500 korona, c) két pályadíj egyenként 1000—1000 korona.

Az első (2000 K) díjjal a magyar állami jelleget és a művészeti kívánalmakat együttesen legsikerültebben feltüntető pályamű jutalmaztatik.

A díjazott művek a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium tulajdonába mennek át. Amennyiben az elfogadott tervrajzokon a bíráló bizottság, vagy a m. kir. államnyomda igazgatósága némi kisebb módosításokat vagy változásokat tart szükségesnek, a pályadíj nyertese azokat külön díjazás nélkül fogantartani köteles.

4. A pályaművek jellegével látandók el, s ugyanazzal a jellegével ellátott zárt borítékban egyidejűleg beadandó a szerzőnek nevét és lakását feltüntető címrát is.

A pályázatban csakis magyar állampolgárok vehetnek részt.

A pályamunkák, 1909. évi december hó 31-ig bezárólag a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium segédhivatala igazgatóságánál (Budapest, II., Lánchíd-utca 1-3. sz.) nyújtandók be. E határidőn túl érkező művek a pályázatból feltétlenül kizártnak.

5. A pályadíjakat a vezetésem alatt álló miniszterium egyik magasabb tisztviselőjének elnöklése mellett, vegyes bizottság fogja odaítélni. E bizottságban az orsz. magyar képzőművészeti tanács a képzőművészeti, továbbá az iparművészeti társulat két-két, a miniszterelnökség, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium egy-egy, a posta- és táv-

írda-vezérigazgatóság s a m. kir. államnyomda igazgatósága szintén egy-egy taggal lesz képviselve.

Határozathozatalhoz az elnökön kívül legalább 6 pályabíró jelenléte szükséges.

6. A pályázó művészek a tervrajzok elkészítése alkalmával a sokszorosíthatóság feltételei tekintetében a m. kir. államnyomda igazgatóságához (I., Nándor-tér 1. sz.) fordulhatnak.

A GÜNTHER WAGNER-FÉLE PLAKÁT-PÁLYÁZAT EREDMÉNYE. Említettük, hogy a Günther Wagner cég művészi plakát tervére nemzetközi pályázatot hirdetett, amelyet most döntöttek el. A pályázatra több mint 2500 munka érkezett, amelyeket a hannoveri művészeti egyesület 17 termében helyeztek el. A jury az 1000 koronás első díjat nem adta ki, hanem ehelyett négyfel több 300 koronás 4-ik díjat adott. A pályázat eredménye a következő: a 900 koronás 2-ik díjat Franz Süsser bécsi művész kapta, a 600 koronás 3-ik díjat Vald Andersen Kopenhágából. Kiadtak továbbá 8, egyenként 300 koronás 4-ik díjat és megvettek egyenként 120 koronáért 10 pályamunkát.

A művészet az érzékelés nyelve és ott kezdődik, ahol a szavak beszéde megszűnik. (CARSTENS.)